

Paylaşılan Liderlik Algısı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Paylaşılan Liderlik Algısı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28947>

Özet

Paylaşılabilir Liderlik Algısı Ölçeği, bireylerin paylaşılabilir liderlik kavramına ilişkin algılarını de?erlendirmek amacıyla geli?tirilmis? 18 maddelik bir psikometrik araçtır. Ölçek, "görevlerin ortak tamamlanması", "karşılıklı beceri geli?tirme", "çalışanlar arasında merkezi olmayan etkileşim" ve "duygusal destek" olmak üzere dört ana boyuttan oluşmaktadır. Türkçe'ye adaptasyonu Bostancı-Bozkurt (2012) tarafından yapılmış olup, geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları ile psikometrik özelliklerinin tatmin edici düzeyde olduğu gösterilmiştir. Ölçek, 4'lü **Likert tipi derecelendirme ölçeği** şeklinde puanlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Paylaşılabilir liderlik, liderlik algısı, psikometrik ölçek, uyarılma, örgütsel davranış, **güvenirlik**, **geçerlik**.

Yazarlar

Aynur Bozkurt Bostancı

Amaç

Paylaşılabilir Liderlik Algısı Ölçeği'nin temel amacı, örgütsel bağlamda bireylerin **paylaşılabilir liderlik** uygulamalarına yönelik algılarını sistematik bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, liderlik fonksiyonlarının bir kişi yerine bir ekip veya grup üyeleri arasında dağıtıldığı durumları de?erlendirmek için tasarlanmıştır. Ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması, Türk kültüründe ve örgütsel yapılarında paylaşılabilir liderlik algısını araştırmacılar ve uygulayıcılar için geçerli ve güvenilir bir araç sunmayı amaçlamıştır.

Ölçek, liderlik çalışmaları, takım performansının de?erlendirilmesinde, örgütsel gelişim müdahalelerinin etkinliğinin ölçülmesinde ve eğitim programlarının tasarlanmasında kullanılabilir. Amacı, paylaşılabilir liderlik modellerinin örgütsel etkililik üzerindeki rolünü anlamaya katkıda bulunmaktır.

Yapı

Ölçek, **paylaşılabilir liderlik** kavramının algılanan boyutlarını ölçmeyi hedefleyen çok boyutlu bir yapıyı temsil eder. Toplam 18 maddeden oluşan bu ölçek, aşağıdaki dört ana boyutu kapsamaktadır:

Görevlerin Ortak Tamamlanması (9 madde): Takım üyelerinin görevleri birlikte tamamlama, sorumlulukları paylaşma ve işbirliği içinde çalışma düzeyini algılamaları ifade eder.

Karşılıklı Beceri Geliştirme (2 madde): Takım içinde bireylerin birbirlerinin bilgi ve becerilerini geliştirmelerine yönelik destek ve etkileşimi algılama düzeyini ölçer.

Çalışanlar Arasında Merkezi Olmayan Etkileşim (4 madde): Liderliğin belirli bir kişide toplanmayıp, takım üyeleri arasında yatay ve esnek bir şekilde paylaşıldığı etkileşim biçimlerini algılama derecesidir.

Duygusal Destek (3 madde): Takım üyelerinin birbirlerine sağladığı duygusal ve sosyal desteği, güven ortamını ve empatiyi algılama düzeyini yansıtır.

Bu boyutlar, paylaşılabilir liderliğin hem görev odaklı hem de ilişki odaklı yönlerini kapsayarak, kavramın kapsamlı bir değerlendirilmesini sunmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin psikometrik özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan geçerlik çalışmaları, özellikle **yapı geçerliliği** üzerinde durulmuştur. Bu bağlamda, ölçeğe **doğrulayıcı faktör analizi** uygulanmıştır. Şimşek (2007) tarafından da belirtildiği gibi, açılmayıcı faktör analizi ile belirlenen faktör yapılarının **doğrulayıcı faktör analizine** tabi tutulması, ölçeğin teorik yapısının destekleyen güçlü bir kanıt sunar. Yapılan analizler, ölçeğin dört boyutlu yapısının Türkçe örneklemede de doğrulandığını ve paylaşılabilir liderlik algısının teorik modeline uygun olduğunu göstermiştir.

Bu geçerlik çalışmaları, **Paylaşılabilir Liderlik Algısı Ölçeği**'nin Türkiye'deki araştırma ve uygulama alanlarında **geçerli** bir araç olarak kullanılabilmesini ortaya koymaktadır. Ölçeğin maddelerinin, temsil ettikleri boyutlar yeterince ölçtüğü ve teorik yapıyla uyumlu olduğu doğrulanmıştır.

Güvenilirlik

Ölçeğin iç tutarlılık **güvenirliğini** değerlendirmek amacıyla kapsamlı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda hesaplanan **Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısı**, ölçeğin toplam için $\alpha = .91$ olarak bulunmuştur. Bu değer, ölçeğin genel olarak yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir. Ayrıca, ölçeğin alt boyutlar için Cronbach Alpha (α) değerleri .74 ile .88 arasında değişmekte olup, her bir boyutun da kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

Güvenilirlik analizleri kapsamında, **madde-toplam korelasyonlar** da incelenmiştir. Bu korelasyonlar .40 ile .73 arasında değişmekte olup, her bir maddenin ölçeğin ölçtüğü genel yapıyla güçlü bir ilişki içinde olduğunu göstermektedir. Ek olarak, %27'lik alt-üst grupların madde puanlarının anlamlı olarak farklılaştığı tespit edilmiştir; bu da ölçeğin ayırt edicilik gücüne sahip olduğunu ve bireyler arasındaki farklılıkların başarıyla yansıtıldığını kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Paylaşılabilir Liderlik Algısı Ölçeği'nin faktör yapısını incelemek için **doğrulayıcı faktör analizi** uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede de doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek amacıyla kullanılmıştır. Kaynakta belirtildiği üzere, Şimşek (2007) gibi uzmanlar, açılmayı amaçlayan faktör analizinden sonra belirlenen faktör yapılarının **doğrulayıcı faktör analizi**ne tabi tutulmasının önemini vurgulamaktadır.

Yapılan **doğrulayıcı faktör analizi** sonuçları, ölçeğin dört boyutlu yapısını (görevlerin ortak tamamlanması, kariyeri beceri geliştirme, çalışanlar arasında merkezi olmayan etkileşim, duygusal destek) iyi bir uyum sergilediğini göstermiştir. Bu bulgular, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısını ampirik verilerle desteklediğini ve bu boyutların paylaşılabilir liderlik algısına tutarlı bir şekilde ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Araç

Test Türü: Uyarılma ölçeği

Format: 4'lü **Likert tipi derecelendirme ölçeği**. Derecelendirme seçenekleri şunlardır:

- 1: doğru değil
- 2: genellikle doğru değil
- 3: genellikle doğru
- 4: kesinlikle doğru

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Örgütsel bağlamda çalışanlar ve takım üyeleri.

Yaş Grubu: Yetişkin çalışma popülasyonu.

Popülasyon Detayları: Kaynakta spesifik popülasyon detayları (örn. sektör, eğitim düzeyi) belirtilmemiştir. Ancak liderlik algısı ölçekleri genellikle çeşitli örgütsel kademelerdeki çalışanlar üzerinde kullanılmaktadır.

Test Metodolojisi: Kişisel beyana dayalı anket formu.

Anahtar Kelimeler

Liderlik, **paylaşılabilir liderlik**, algı, psikolojik ölçek, **faktör analizi**, **Cronbach Alpha**, örgütsel psikoloji, insan kaynakları.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcısı: Veri sağlanmamıştır.

Kurum E-posta Adresleri: aynur.bozkurt@usak.edu.tr

Yazma Adresi: Veri sağlanmamıştır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı?

Ölçeğin kullanımına ilişkin izinler ve olası ücretler hakkında detaylı bilgi, sorumlu yazar Aynur Bozkurt Bostancı ile e-posta yoluyla iletişime geçilerek öğrenilebilir. Ölçeğin Türkçeye adaptasyon çalışması 2012 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin orijinal versiyonunun telif hakları ve kullanım koşulları için de ilgili orijinal kaynaklara başvurulması gerekmektedir.

Referanslar

Bostancı-Bozkurt, A. (2012). Turkish adaptation of the Shared Leadership Perception Scale. *Journal of Human Sciences*, 9(2), 1619-1632.

Şimşek, Ö. F. (2007). Yapısal Etitlik Modellemesine Giriş: Temel İlkeler ve LISREL Uygulamaları. Ekin Yayınevi.

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [paylasilan-liderlik-algisi-olcegi-toad.pdf](#)

Paylaşılan Liderlik Algısı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Sağlanan kaynak içeriğinde ölçek maddelerinin kendisi bulunmamaktadır. Yalnızca ölçeğin boyutları ve her boyuttaki madde sayısı belirtilmiştir. Ölçeğin tam maddelerine erişmek için yukarıda belirtilen referans yayına veya PDF dosyasına başvurulması gerekmektedir.

Ölçek şu boyutlardan ve madde sayılarından oluşmaktadır:

"görevlerin ortak tamamlanması" (9 madde)

"karşılıklı beceri geliştirme" (2 madde)

"çalışanlar arasında merkezi olmayan etkileşim" (4 madde)

"duygusal destek" (3 madde)